

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 3 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	S.S.O. Małgorzata Pilarczyk
Protokolant:	sekr. sąd. Magdalena Krystyniak

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2017 roku w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództw G. D. i J. D.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki G. D. kwotę 90 000,00 zł. (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100), a w tym:

1) kwotę 60 000,00 zł. z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

2) kwotę 30 000,00 zł. z tytułu jednorazowego odszkodowania na skutek pogorszenia sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

II. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda J. D. kwotę 90 000,00 zł. (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100), a w tym:

3) kwotę 60 000,00 zł. z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

4) kwotę 30 000,00 zł. z tytułu jednorazowego odszkodowania na skutek pogorszenia sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

III. Oddala powództwa w pozostałej części.

IV. Zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki G. D. kwotę 3 600,00 zł. (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

V. Zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda J. D. kwotę 3 600,00 zł. (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

VI. Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Kaliszu) kwotę 11 698,00 zł. (jedenaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt osiem złotych 00/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

S.S.O. Małgorzata Pilarczyk

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 14 sierpnia 2015 roku powodowie G. D. i J. D. wystąpili o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W.:

1. na rzecz powódki G. D.:

a) kwoty 80 000 zł. tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia zapłaty,

b) kwoty 30 000 zł. tytułem odszkodowania na skutek pogorszenia sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku,

2. na rzecz powoda J. D.:

a) kwoty 80 000 zł. tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku do dnia zapłaty,

b) kwoty 30 000 zł. tytułem odszkodowania na skutek pogorszenia sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna R. D. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 maja 2012 roku,

oraz kosztów procesu, w tym kosztów tytułem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z uzasadnienia pozwu wynika, iż powodowie dochodzą wymienionych roszczeń w związku ze śmiercią syna R. D. w wypadku komunikacyjnym, do którego doszło w dniu 28 września 2008 roku, spowodowanym przez K. M.. Pozwany przyznał każdemu z powodów zadośćuczynienie w kwotach po 40 000 zł., odszkodowanie po 15 000 zł., przy uwzględnieniu 25% przyczynienia wypłacił na rzecz każdego z powodów kwoty po 30 000 zł. tytułem zadośćuczynienia i po 11 250 zł. tytułem odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, iż kierujący motocyklem R. D. przyczynił się do powstania szkody w 25%, gdyż jechał z prędkością przekraczającą dopuszczalne w miejscu zdarzenia 50 km/h a gdyby jechał z prędkością dopuszczalną miałyby realne szanse na uniknięcie zderzenia z pojazdem sprawcy.

Pozwany podniósł, iż przyznał powodom odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej syna w wysokości po 15 000 zł., które pomniejszył o 25%, czyli o stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody i brak jest podstaw do przyznania dalszego odszkodowania. Ponadto pozwany podał, iż przyznał powodom zadośćuczynienia w kwotach po 40 000 zł. z tytułu śmierci syna, które to kwoty stanowią dla powoda odczuwalną wartość i jednocześnie spełniają funkcję kompensacyjną, utrzymane są w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i

przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Zadośćuczynienie zostało pomniejszone o 25% stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody i zostało wypłacone w kwotach po 30 000 zł. na rzecz każdego z powodów.

Sąd dokonał następujących ustaleń faktycznych:

W dniu 28 września 2008 roku na drodze krajowej pomiędzy miejscowościami S. i P., K. M., kierujący samochodem osobowym marki A. R. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, iż podjął manewr wyprzedzania jadącego przed nim samochodu osobowego marki A., bez należytego sprawdzenia czy sytuacja na drodze pozwala na dokonanie takiego manewru, po czym wjechał na lewy pas ruchu i doprowadził do czołowego zderzenia z jadącymi w przeciwnym kierunku motocyklem marki K. kierowanym przez R. D. oraz motocyklem marki Y. kierowanym przez P. O., w wyniku czego śmierć ponieśli motocyklista R. D. i pasażer R. O. oraz motocyklista P. O. i pasażer D. S., za który to czyn wyczerpujący dyspozycję art. 177 par. 2 k.k. K. M. został uznany winnym i skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kępnie z dnia 17 sierpnia 2011 roku w sprawie sygn. akt. II K 479/09, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 1 marca 2012 roku w sprawie sygn. akt. IV K 21/12. (okoliczności niesporne)

Kierujący motocyklem K. R. D. przyczynił się do zaistniałego wypadku w 25 procentach, gdyż poruszał się z prędkością przekraczającą administracyjnie dozwoloną prędkość 50 km/h. Gdyby poruszał się z dozwoloną prędkością mógłby przed zdarzeniem wykonać manewr hamowania i zatrzymać motocykl przed miejscem zderzenia, ale i tak nie uniknąłby wypadku. Miałby możliwość ograniczenia skutków wypadku.

(dowód: opinia biegłego J. P. k. 152 – 181, dokumenty objęte aktami sprawy Sądu Rejonowego w Kępnie II K 497/09)

Właściciela pojazdu kierowanego przez sprawcę zdarzenia, łączyła z pozwanym umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

(okoliczność niesporna)

Powód R. D. urodził się w (...) r. W dacie śmierci miał 26 lat. Był bezdzietnym kawalerem. Zamieszkiwał wspólnie z rodzicami J. D. i G. D., bratem T. i jego rodzina oraz babcią. Zgodnie z rodzinnymi planami drugi syn powodów T. D. miał wyprowadzić się z rodzinnego domu do własnego domu a syn R. miał pozostać w domu rodzinnym i to na nim w głównej mierze miała spoczywać opieka nad rodzicami w przyszłości. Rodzice planowali przeniesienie na syna R. własności domu. R. D. studiował zaocznie socjologię, miał dziewczynę. Pokrywał koszt studiów to jest około 700 zł. za semestr nauki. Przed wypadkiem pracował jako kierowca z wynagrodzeniem około 2500 zł. Zdarzało się, że gdy wyjeżdżał w trasy zagraniczne jego zarobki sięgały około 3200 zł. Bezpośrednio przed wypadkiem zwolnił się z dotychczasowej pracy, co było związane z koniecznością poświęcenia większej ilości czasu na naukę, pisanie pracy magisterskiej. Praca zawodowa pochłaniała zbyt wiele czasu, gdyż wiązała się z pracą w nocy, ciągłymi wyjazdami, a w weekendy R. D. jeździł na studia. Podjęcie takiej decyzji doradziła mu matka G. D.. W dacie śmierci R. D. był na przedostatnim roku studiów. R. D. pomagał rodzicom finansowo. Razem z bratem kupowali opał na zimę, partycypował w opłatach związanych z zamieszkiwaniem, takich jak energia elektryczna, gaz na co przeznaczał około 50 zł. miesięcznie. Koszt opału na zimę ponoszony przez poszkodowanego i jego brata to kwota 3000 zł. rocznie. R. D. pomagał rodzicom w codziennym życiu, czasem robił zakupy, nie odmawiał im finansowej pomocy w razie potrzeby. Powodowie mieli poczucie, że syn R. będzie się nimi opiekował na starość. G. D. jest nauczycielką. W dacie śmierci syna była już na emeryturze. Powódka była z synem bardzo związana, mieli bliskie relacje. Przyjaźnili się. Często wyjeżdżała z nim w dłuższe trasy. Lubili spędzać razem czas. Dużo rozmawiali. Wspólnie wędkowali, spacerowali po lesie, zwiedzali ciekawe miejsca, wspólnie słuchali muzyki. Matka towarzyszyła synowi przy fotografowaniu przez niego przyrody, wspierała jego zainteresowania. Do chwili obecnej w domu stron są liczne fotografie wykonane przez syna R.. Powódka była dumna z syna. Jego śmierć była dla niej tragedią, z której do dziś nie może się otrząsnąć. Stała się nerwowa, ma kłopoty ze snem, w myślach wraca do miejsca wypadku, które widziała. Jest płaczliwa, reaguje agresją. Pokój syna do dziś jest w takim stanie jak w czasie, gdy on żył. Powódka w myślach „rozmawia” ze zmarłym synem, systematycznie odwiedza jego grób. Nie widzi sensu dalszego życia, leczenia psychiatrycznego, które podjęła

po śmierci syna, ale nie przynosiło efektów. Rodziny poszkodowanych w wypadku, w tym powodowie jeżdżą na miejsce zdarzenia, zapalają znicze. Koledzy poszkodowanych w wypadku postawili w tym miejscu pamiątkową tablicę.

J. D. pracował jako kierowca zaopatrzeniowiec. Jak R. miał wolny czas od nauki ojciec zabierał go w trasy, wspólnie jeździli do rodziny. R. chętnie towarzyszył ojcu, lubili wspólnie spędzać czas, rozmawiać. Mieli wspólne zainteresowania sportowe, jeździli razem na gale boksu zawodowego, na mecze piłki nożnej, syn zwierzał się ojcu. Gdy R. D. zaczął pracować a jego ojciec miał wolny czas, to on jeździł z synem w trasy, wspominali miejsca w których wcześniej razem byli. J. D. również był z żoną na miejscu wypadku syna. Widział nieżyjącego syna po wypadku, w szczególne traumatyczne odczucie towarzyszyło powodowi jak widział moment wkładania ciała syna do worka. Odczuwa brak syna na co dzień. Wspomina syna jako uczuciowego, ciepłego człowieka zarówno w stosunku do członków rodziny jak i innych osób. R. D. okazywał uczucia rodzicom, przywoził im pamiątki z wyjazdów, robił prezenty. Powód zachował na pamiątkę dowód osobisty syna, rękawiczki w których zginął, kask i inne drobne rzeczy. Powód odwiedza grób syna codziennie o godzinie, w której dowiedział się o wypadku. Nie leczył się u psychiatry ani u psychologa. Do dziś odczuwa brak syna, myśli o nim. Patrząc na kolegów syna, którzy założyli rodziny, odczuwa żal i zazdrość, że jego syn nie miał możliwości założenia własnej rodziny.

Rodzina powodów i ich dzieci była bardzo ze sobą zżyta, relacje synów z rodzicami były bardzo dobre. Trzy lata po śmierci R. z rodzinnego domu wyprowadził się drugi syn stron T., zmarła też matka powodki. Od tego czasu powodowie pozostali w domu sami. Syn T. pomaga rodzicom, kupił im opał na zimę. Powodowie mają aktualnie po 66 lat. Powód od grudnia 2015 roku jest także na emeryturze. Otrzymują emeryturę w wysokości ok. 1740 zł. miesięcznie.

Skutkiem nagłej śmierci syna u powodki, która była z nim bardzo emocjonalnie związana wystąpił zespół stresu pourazowego. Powódka doznała zaburzenia poczucia bezpieczeństwa ora stabilizacji życiowej, naruszał także zaistniała integralność rodziny. Śmierć syna negatywnie wpłynęła na jakość życia powodki. Powódka wymaga interwencji psychologicznej, zgłasza myśli rezygnacyjne. Uszczerbek na zdrowiu psychicznym powstały na skutek śmierci syna u powodki ma charakter długotrwały.

Skutkiem nagłej śmierci syna, z którym powód był silnie emocjonalnie związany, jest pojawienie się u niego zaburzeń depresyjnych. Wystąpiły zaburzenia poczucia bezpieczeństwa, stabilizacji życiowej, naruszona została integralność rodziny, negatywnie wpłynęła na jakość jego życia, spowodowała długotrwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym. Powód wymaga psychiatrycznego leczenia oraz interwencji psychologicznej jeśli chodzi o emocjonalną sferę.

(dowód: zeznania powodki nagranie 00:11:25 – 00:27:17 płyta k. 135, 00:05:49 – 00:11:13 płyta k. 234, zeznania powoda 00:30:57 – 00:48:41 płyta k. 135, 00:13:00 płyta k. 234, zeznania świadka T. D. 00:51:26 – 01:01:26 płyta k. 135, zeznania świadka M. D. 01:03:33 – 01:13:28 płyta k. 35, zeznania świadka U. M. 01:16:08 – 01:24:21 płyta k. 135, zeznania świadka A. M. 01:27:06 – 01:35:58 płyta k. 135, zeznania świadka I. M. 01:36:49 – 01:47:23 płyta k. 133, opinie biegłego psychologa k. 197 – 202, k. 200 - 202)

Powodowie, pismem z dnia 23 kwietnia 2012 roku wnieśli do pozwanego ubezpieczyciela o wypłatę odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci syna w kwotach po 100 000 zł. na rzecz każdego z nich oraz kwotę po 110 000 zł. tytułem zadośćuczynienia na rzecz każdego z nich, ponad wypłacone na rzecz każdego z nich uprzednio kwoty po 40 000 zł. tytułem zadośćuczynienia. Z pisma z dnia 26 czerwca 2012 roku wynika, iż pozwany wypłacił na rzecz każdego z powodów odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej w kwotach po 15 000 zł. Pozwany dokonał wypłat powyższych świadczeń z uwzględnieniem 25% przyczynienia się R. D. do powstania szkody.

(dowód: dokumenty objęte aktami szkody numer (...)(...)

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd, z uwagi na sprzeczne stanowiska stron co do tego, R. D. przyczynił się do zaistnienia szkody, uwzględnił wnioski dowodowy pozwanego dopuszczając dowód z opinii biegłego ds. ruchu drogowego, mimo, iż na okoliczność

przedmiotowego zdarzenia i ewentualnego przyczynienia się kierujących motocyklami do zaistnienia wypadku wypowiedzi się biegli w toku postępowania karnego. Biegły J. P. zaopiniował, iż wysoce prawdopodobne jest, iż gdyby R. D., tak jak i drugi poszkodowany motocyklista, jechał z prędkością ograniczoną do 50 km/h i gdyby poprawnie zareagował na niewłaściwe postępowanie kierującego samochodem marki A. R. miałby możliwość zatrzymania motocykla przed miejscem w jakim doszło do zderzenia. Nie ma jednak pewności, że uniknąłby wypadku. Miałby natomiast możliwość ograniczenia skutków wypadku. Dla Sądu w przedmiotowym postępowaniu opinia biegłych z postępowania karnego nie podlegała uwzględnieniu jako dowód z opinii biegłego. Opinia biegłego w innej sprawie może być wykorzystana jako materiał dowodowy sprawy, tylko wtedy gdy żadna ze stron nie zgłasza do niej zastrzeżeń i nie żąda powtórzenia dowodu w toczącym się postępowaniu. Dowód z opinii biegłego złożonej w innej sprawie, w zakresie zawartej w takiej opinii treści, ma charakter dokumentu prywatnego co oznacza, że stanowi dowód tego, że dana osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie (art. 245 k.p.c.). W odniesieniu do sprawy niniejszej oznacza to, że osoba podpisująca złożyła oświadczenie wiedzy zawarte w treści dokumentu. Taki prywatny dokument, o charakterze informacyjnym, nie może prowadzić do obejścia przepisów o dowodach. Dlatego też Sąd był zobowiązany do dopuszczenia dowodu opinii biegłego w przedmiotowej sprawie, zgodnie z wnioskiem pozwanego, podnoszącego okoliczność przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia wypadku. Nie ulega jednak wątpliwości, iż dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak, jak wszystkie inne dowody. Może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNCP 1986, nr 5, poz. 84 i z dnia 3 października 2000 r., I KKN 804/98, niepubl.). Dlatego też Sąd dokonał oceny jako dokumentu prywatnego opinii wydanych w toku postępowania karnego SR w Kępnie sygn. akt. II K 497/09, które potwierdzają (opinia biegłego J. kurka, biegłych ze Stowarzyszenia P. w K., B. (...)), iż przy prawidłowym zachowaniu motocyklistów, czyli ograniczeniu przez nich prędkości zgodnie ze znakiem ograniczenia do 50 km/h poprzedzającym miejsce wypadku, kierowca samochodu A. R. zdążyłby zakończyć nieprawidłowo podjęty manewr wyprzedzania samochodu A.. Co więcej – w chwili zdarzenia motocykliści jechali obok siebie, czyli torami niezgodnymi z przepisami (świadczą o ty, uszkodzenia samochodu A. R.). Gdyby jechali przy prawej krawędzi swego pasa ruchu, jak wymagają tego przepisy, do wypadku mogłoby nie dojść nawet przy rozwijanych przez nich prędkościach. Wprawdzie opinie w tej sprawie mogą być potraktowanej jedynie jako dokumenty prywatne, jednakże jako zgodne z wnioskami biegłego J. P., pozwalają na przyjęcie wiarygodności opinii biegłego J. P.. Dlatego też Sąd przyjął, zgodnie ze stanowiskiem pozwanego 25 procentowe przyczynienie się R. D. do zaistniałej szkody.

W pozostałym zakresie ustalony stan faktyczny jest niesporny w zakresie niezbędnym dla dokonania w sprawie prawidłowych ustaleń i rozstrzygnięcia. Nadmienić należy, iż pozwany nie zakwestionował złożonych przez powoda zeznań w charakterze strony. Nie budzą wątpliwości Sądu dowody w postaci dokumentów oraz opinia biegłej psycholog.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry z uwagi na okoliczność, iż opinia biegłego psychologa odpowiada w sposób wyczerpujący na pytania Sądu co do okoliczności mających znaczenie dla oceny zasadności roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych powodów. Na marginesie podnieść należy, iż powodowie co do zasady nie leczyli się psychiatrycznie, poza początkowym podjęciem leczenia przez powódkę, którego zaniechała w związku z brakiem efektów leczenia.

Sąd zważył:

Bezsporna jest odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 28 września 2008 r., którego sprawcą był K. M., a podstawa prawna tej odpowiedzialności wynika z art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Na podstawie tego przepisu zakład ubezpieczeń ponosi odpowiedzialność cywilną za szkody (z wyłączeniem szkód, o których mowa w art. 38 cyt. ustawy) powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, chyba że zachodzi jedna z przyczyn wyłączających tę odpowiedzialność, o której

mowa w art. 436 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c., tj. wtedy, gdy szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłączenie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie dawały podstaw do przyjęcia, że zaszła którakolwiek ze wskazanych wyżej przyczyn wyłączających odpowiedzialność cywilną pozwanego.

Istota sporu sprowadzała się zatem do oceny wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna powodów oraz ewentualnego przyczynienia się poszkodowanego R. D. do powstania szkody.

Zgodnie z przepisem art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, to to obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W orzecznictwie przyjęto, że przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba, przy czym o przyczynieniu się poszkodowanego można mówić wyłącznie w przypadku, gdy jego określone zachowanie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, a nie w jakimkolwiek innym powiązaniu przyczynowym. Zachowanie się poszkodowanego musi zatem stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody.

K. M. kierujący samochodem osobowym marki A. R. został prawomocnie skazany za umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym czego skutkiem było zderzenie z motocyklami nadjeżdżającymi z przeciwnego kierunku i w następstwie śmierć czterech osób poruszających się motocyklami. Sąd rozpoznający sprawę jest, na podstawie art. 11 k.p.c. związany ustaleniami skazującego wyroku karnego. Bezspornym w sprawie było, że obaj motocykliści w tym R. D. poruszali się z nadmierną prędkością, to jest około 84 km/h, przy administracyjnym ograniczeniu prędkości do 50 km/h. Jazda z dozwoloną prędkością, mogłaby skutkować znacznie mniejszymi skutkami. Prowadzi to do wniosku, że gdyby R. D. poruszał się z prędkością 50 km/h i miałby możliwość podjęcia prawidłowego manewru obronnego to do wypadku wprawdzie by doszło ale jego skutki nie musiałyby przybrałyby rozmiarów, które ostatecznie wystąpiły. Wystąpił zatem normalny związek przyczynowy między naruszeniem przepisów ruchu drogowego przez kierującego motocyklem K. R. D. a zaistnieniem wypadku. Sąd uznał, że pozwany określając stopień przyczynienia R. D. do powstania szkody na 25 % nie naruszył dyspozycji art. 362 k.c. i również przyjął powyższy stopień przyczynienia się R. D. do zaistnienia szkody.

Powodowie w niniejszej sprawie domagali się zasądzenia od pozwanego ubezpieczyciela zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby. Po nowelizacji kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) zakresem odszkodowania na podstawie art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego, w następstwie jego śmierci, spowodowanej uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Krąg uprawnionych do domagania się kompensaty krzywdy obejmuje wyłącznie członków rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Powodowie jako rodzice poszkodowanego R. D. są najbliższymi członkami rodziny w rozumieniu art. 446 § 4 k.c.

W ramach roszczenia z art. 446 § 4 k.c. kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Realizacja tego roszczenia ma pomóc dostosować się najbliższym członkom rodziny zmarłego do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Do okoliczności wpływających na wysokość tego świadczenia zaliczyć z pewnością należy dramatyzm przeżyć u osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy. Skoro do świadczenia takiego mają prawo wyłącznie członkowie najbliższej rodziny to usprawiedliwionym pozostaje wniosek, że zadośćuczynienie ma kompensować nie tylko doznany ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej, lecz przed wszystkim przedwczesną

utrata członka rodziny. Dobrem osobistym, którego naruszenie wymaga kompensaty, jest zatem prawo do życia w rodzinie wspólnie z rodzeństwem.

Dla powodów szczególnie traumatycznym przeżyciem była utrata syna. Powodowie i ich zmarły tragicznie syn darzyli się miłością, przyjaźnią, świadczyli sobie pomoc, wspólnie spędzali czas, mieli wspólne zainteresowania, mogli na siebie liczyć. Postawa syna pozwalała powodom na poczucie radości i dumy, jakiej syn im przysparzał, spokojne planowanie spokojnego życia w przyszłości, poczucia bezpieczeństwa i wsparcia ze strony syna. Jego śmierć spowodowała długotrwałe cierpienie, uszczerbek w stanie zdrowia psychicznego, brak radości życia, problemy nerwicowe. Z uwagi na młody wiek powoda w chwili ich śmierci i wiek jego rodziców, można założyć że powód przeżyłby rodziców i tworzyłby rodzinę jeszcze około 30 lat. Śmierć syna spowodowała, że integralność rodziny powodów została przerwana, zostało naruszone jedno z podstawowych dóbr osobistych rodziców, utrata możliwości życia z poczuciem życia w pełnej rodzinie, cieszenia się z syna, jego osiągnięć życiowych, rodzinnych, zawodowych.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, iż adekwatną kwotą zadośćuczynienia należnego każdemu z powodów jest kwota po 120 000 zł. tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią syna R. D..

Pozwany przyznał powodom kwoty po 40 000 zł. tytułem zadośćuczynienia, wypłacając na ich rzecz z tego tytułu kwoty po 30 000 zł., przy uwzględnieniu 25% przyczynienia się R. D. do powstania szkody.

W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po 60 000 zł. z tytułu omawianego roszczenia (120 000 zł. - 25% = 90 000 zł.; 90 000 zł. – 30 000 zł. =60 000 zł.)

Podstawą dochodzonego przez powoda żądania zasądzenia jednorazowego odszkodowania jest przepis art. 446 par. 3 k.c. w myśl którego Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowane odszkodowanie, jeżeli w skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Odszkodowanie powyższe obejmuje szeroko pojęte kwoty majątkowe często nieuchwytnie, lub trudno do obliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej i nie ulegające uwzględnieniu przy zasądzeniu renty odszkodowawczej ani też przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia w związku ze śmiercią osoby najbliższej takie jak cierpienia moralne, poczucie krzywdy psychicznej, naruszenie dobra osobistego w postaci utraty prawa do życia z rodzeństwem.

Pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości polepszenia warunków życia.

Silne związki uczuciowe powodów ze zmarłym synem, niesiona przez niego pomoc finansowa i związane z jego osobą plany na przyszłość dawały powodom pewność niesienia przez niego pomocy materialnej i życiowej każdemu z nich zarówno na bieżąco jak i w przyszłości.

Poszkodowany wspólnie z bratem ponosił koszt opału na zimę w wysokości po 3000 zł. rocznie, z czego jego udział wynosił 1500 zł. rocznie. Gdyby poszkodowany żył mieszkałby z rodzicami, to na nim, zgodnie z uzgodnieniami rodzinnymi spoczywałby obowiązek dokonywania opłat, gdyż jego brat T. wyprowadziłby się z rodzinnego domu, który miał zostać przekazany formalnie poszkodowanemu. Przewidywalny okres wspólnego życia powodów z synem, mając na uwadze ich wiek i przybliżoną długość życia wynosiłby około 30 lat. Powodowie mogli zatem liczyć, iż syn przez okres ich życia sfinansuje im opał na kwotę około 60 000 zł. (przy uwzględnieniu, iż mieszkałby z nimi w 1/3 pokrywałaby bowiem własne potrzeby). Ponadto poszkodowany partycypował w opłatach związanych z zamieszkiwaniem na kwotę około 50 zł. miesięcznie, ponadto pomagał rodzicom w finansowaniu życia codziennego, robił zakupy żywnościowe dla rodziny, prezenty, powodowie liczyli na niesienie opieki w przyszłości. Źródła utrzymania powodów nie wystarczały na pokrycie niektórych ich potrzeb (art. 128 i 129 k.r.o.) a zatem zmarły syn powodów łączył obowiązek przyczyniania się do pokrywania kosztów utrzymania rodziny w której żyje, przy uwzględnieniu jego możliwości zarobkowych, z obowiązkiem alimentowania rodziców. Mając na względzie powyższe Sąd ocenił, iż realna pomoc poszkodowanego powodom w życiu codziennym, poza opłacaniem kosztów ogrzewania, wynosiłaby

łącznie około 150 zł. miesięcznie (tj 50 zł. partycypowanie w opłatach , 100 zł. partycypowanie w domowym budżecie i przyczynienie do się do zaspakajania potrzeb rodziców wynikające z alimentacyjnego obowiązku wobec nich) a zatem przy przewidywalnym okresie wspólnego życia byłaby to łączna kwota około 54 000 zł.

Pomoc finansowa syna przez przewidywalny okres życia powodów stanowiłaby zatem kwotę łączną co najmniej 110 000 zł. świadczona równomiernie na rzecz każdego z rodziców czyli po około 55 000 zł. na rzecz każdego z nich. Śmierć syna pozbawiła powodów możliwości korzystania z tej pomocy. Powodowie mają emerytury w wysokości po około 1700 zł. a zatem pomoc ze strony syna byłaby niezbędna. Powodowie pozostali w domu sami, mogą jedynie liczyć na doraźną pomoc drugiego z synów, który wyprowadził się z domu rodzinnego. Utrata wsparcia finansowego ze strony syna R., zarówno na bieżąco jak i na przyszłość, wpłynęła zdecydowanie na pogorszenie sytuacji życiowej powodów.

Wszystkie te okoliczności uzasadniają uznanie, iż adekwatnym odszkodowaniem z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej każdego z powodów na skutek śmierci syna jest kwota co najmniej 55 000 zł.

Za śmierć R. D. pozwany przyznał każdemu z powodów kwoty po 15 000 zł. a wypłacił powodom kwoty po 11 250 zł. tytułem jednorazowego odszkodowania, przy uwzględnieniu 25% przyczynienia się do powstania szkody.

Mając na względzie rozmiar pogorszenia sytuacji życiowej każdego z powodów, 25% stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody oraz wypłaconą każdemu z powodów kwotę przez ubezpieczyciela, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów z tytułu pogorszenia ich sytuacji życiowej na skutek śmierci syna kwoty po 30.000 zł. (55 000 zł. – 25 % = 41 250 zł.; 41 250 zł. – 11250 zł. = 30 000 zł.)

Rozstrzygając o odsetkach należnych powodowi z tytułu opóźnienia w zapłacie zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. oraz odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. Przy uwzględnieniu treści art. 14 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152 ze zm.) i wskazanym tam 30 dniowym terminie wyznaczonym ubezpieczycielowi na wyjaśnienie okoliczności sprawy, pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie zadośćuczynienia i odszkodowania od dnia 24 maja 2012 roku (powodowie wystąpili o przyznanie świadczeń do ubezpieczyciela 23.04.2012 r.) Sąd uwzględniając żądanie odsetek zastosował przepis art. 481 § 2 k.c. uwzględniając jego nowe brzmienie od 1 stycznia 2016 r. (art. 2 ust. 2a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2015 r., poz. 1830) i wobec tego konieczne było zróżnicowanie nomenklatury w stosunku do żądanych w pozwie odsetek i zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 24 maja 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetek za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Mając na względzie powyższe rozważania orzeczono jak w punkcie I. i II. wyroku.

W pozostałym zakresie powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie III. wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. Powodowie wygrali bowiem sprawę w 82% a więc ulegli tylko części swego żądania, podlegającego ponadto ocenie Sądu a nie matematycznemu obrachunkowi.

Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego należnych każdemu z powodów na podstawie par. 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. „ w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) ” (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 490) w zw. z par. 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. „ w sprawie opłat za czynności radców prawnych ” (Dz. U. poz. 1804) w zw. z par. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku „ zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych ” (Dz. z dnia 12.10.2016r., poz. 1667)

Dlatego też Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku „ o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ” (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. nakazał ściągnąć od

pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 11 698 zł. tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (opłata 11 000 zł. oraz nieuiszczona część wydatków na biegłego psychologa w wysokości 698 zł.) o czym orzekł w punkcie VI. wyroku.

S.S.O. Małgorzata Pilarczyk